

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig- i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 30487 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10-2 og 4-7. Lørdager fra 10-1. De øvrige dage fra kl. 10-4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3-4.

INNHold: Herrens dag. — De gudløse - vår svope! — Hvorledes dette kunde skje i Spania. — St. Benedikts dotre til Danmark. — De unge kristne arbeideres stevne i Lille. — For Gud! — «Barnet». — Spørsmål og svar. — Herhjemme. — - og derute.

Herrens dag.

*Hellig er Herrens dag!
Vide om jord
toner nu slag i slag
klokker i kor —
senker som pinsevind
vigsel i sjel og sinn,
kaller til nåden inn
alle som tror.*

*Hellig er Herrens dag,
hellig dens bud:
Menneskets travle jag
stilne for Gud!
Tonen fra himlen skal
samle i tempelhall,
signe ditt liv og kall
festlig for Gud.*

*Hellig er Herrens dag —
evighetsbud,
om jeg i døgnets jag
glemmer min Gud.
Salige sabbatsfred!
En gang når sol går ned
Skjenk mig mitt hvilested
evig hos Gud.*

*Hellig er Herrens dag.
Høit imot sky
løfter sig slag i slag
klangen på ny:
Smykket står Herrens hus ...
englenes vingesus,
virak og orgelbrus,
salige ly!*

*Hellig er Herrens dag,
dulmer hvert savn.
Mismotets angst og nag
dør i dens favn.
Sol over pilgrimsvei
stråler på ny for dig:
Herren dig glemmer ei.
Lovsyng hans navn!*

K. Kjelstrup.

De gudløse - vår svøpe!

Av pastor C. Riesterer.

Gudløsheten er vår tids store synd. I dens spor trives alle laster og forbrytelser. Av de gudløse kan vi derfor frykte det verste: Revolusjoner, brand, mord, plyndring og krigens redsler. Men de gudløse har vi selv fremavlet og de er blitt vår svøpe!

Den gudløse sier i sin dårskap: «Der er ingen Gud, ingen himmel, intet helvede, ingen rettferdighet hverken i denne verden eller i den tilkommende. Den gudløse påstår at vi ikke har høyere verdi eller mål enn våre bikjer, eller de svin vi slakter og spiser etter behag». Når vi er død, er vi død, sier han, og da er alt slutt.

Den gudløse må da absolutt ha sin lykksalighet her på jorden, og til den baner han sig vei med våpen og helvedesmaskiner, med ild og voldshandlinger av enhver art, som i Russland, Meksiko, Tyskland, Spania og andre land. På annen måte kan den gudløse jo ikke bli lykkelig, slik som han ønsker det. Og da han, lik alle andre, må dø om kort tid, har han stor hast og er pågående, ellers blir det for sent. Etter døden er det jo intet håp om lykke for ham. Den gudløse må da nedbryte, nedtrampe, tilintetgjøre millioners lykke og liv for fortrest mulig å nå frem til sin egen innbilte lykksalighet. Og dem som ikke klapper til hans bedrifter og hylder hans majestet, er en fiende, en forbryter som han utrydder. Den gudløse kjenner hverken barmhjertighet eller medlidenhet for andre som vover å ha en annen opfatning enn hans.

De gudløse er herrer i *Russland*. Kirkene er brent, sprengt i luften, omdannet til kasserner, lagerbod, staller eller forlystelsessteder. Biskoper, prester, munk, nonner, utallige legfolk er mishandlet og drept. Folk tvinges til å dø uten prest, uten religionens hjelp og trøst, som om de var dyr. I Sovjet-samveldet har de gudløse organisert sig for ved alle midler å utrydde troen på Gud og opdra barna til gudløse mennesker. Norske aviser har kunnet fortelle hvilke djevelske midler de benytter til dette øiemed. Man er da også kommet så langt i *Russland*, som det berettes i avisene, at mennesker anvendes som forsøkskaniner. De gudløse er konsekvent! De kjenner ingen forskjell mellom dyr og mennesker. De har de jo ingen grunn heller til å gjøre noen forskjell.

I *Meksiko* er de gudløse ikke mere enn 5 procent av befolkningen. Disse 5 procent har tilranet sig makten og tyrannerer alle andre. De behandler kirker, klostre, biskoper, prester, nonner og folket som i *Russland*. De skjendigste mord og grusomste mishandlinger kan fortelles fra *Meksiko*.

I *Tyskland* er også de gudløse kommet til makten. Er de bedre enn de andre i *Russland* og i *Meksiko*? Rosenberg og Ludendorff er typen. Hitler, fedreland og race er deres guder og nazismen er deres religion.

Himmelens og jordens Gud kjenner de ikke lenger. Han må avskaffes, ingen tysker skal få lov til å hylde og tilbe ham. Allerede under verdenskrigen talte Tysklands hersker om den «tyske Gud». Hva han mente dermed var han neppe selv klar over. Men denne gudløse tale har nu fått kjøtt og ben og er blitt til det tyske avguderi. I dette avguderi spiller Hitler rollen som «Frelser», og under hans egede øver de gudløse sine gjerninger, masse-mord, snikmord, kristenforfølgelse, tyrani. Folket sulter, devisene mangler, men de ruster op i rasende tempo og tvinger alle andre nasjoner til en like så vanvittig opprustning. I 20 år har Folkeforbundet sittet i Geneve og talt om avrustning og fred, og nu ruster de alle mer enn noensinne før i febrilsk hast. De gudløse er folkenes svøpe!

I *Spania* har de gudløse sådd sin sed mens folkene sov. Seden har plutselig skudt op med uanet voldsomhet og fart. Flammen står høit mot himlen fra alle kanter, det brenner og ryker overalt, døde ligger i dynger på landeveiene, folket er på flukt og i landflyktighet. De gudløse i Moskva kan heise flagg, den gudløse Trotski kan gni sig i hendene, deres gudløse disipler er i full aktivitet i *Spania*. «Hus faller over hus». Man herjer, plyndrer, brenner, dreper far og mor og søskende og slektninger. Det er et festlig skuespill for de gudløse rundt om i verden, man svømmer i blod og nyder dødens kvaler hos gudløshetens ofre i de rykende hjem i *Spania*, til scenen fortsetter i et annet land.

De gudløse vil nemlig fortsette sitt verk i alle land som blir modne, overalt hvor det syke menneskesamfund har mistet all motstandskraft og reagerer kun som et preparat for pestbasiller. Skal vi slippe ødeleggelsens vederstyggelighet her i Norge? Gud gi det var så vel! Men de gudløse har her allerede gode venner og utklekningsanstalter for gudløse. Når nybegynnerne har opnådd sin fulle manndoms-kraft i gudløsheten og er blitt tallrike nok, da vil de gi sin naturlige utryddelseslyst fri luft som deres forgjengere og forbilleder i andre land. Noe tilløp av den slags har vi jo allerede hatt. Det var dog bare forberedende skjermysler. Resten kommer nok med tiden. Om ikke svøpen kan stanses.

Men kan vi stanse den gudløse makts fremmarsj? På dette spørsmål må vi svare både JA og NEI. — Ja, dersom vi vender helt om og ryster av oss den gudløshet som har grepet oss selv, har undergravet kristendommens kraft blandt oss, alet op de gudløse og forberedt veien for deres fremmarsj. Vår splittelse er vårt frafall fra Gud og en utmerket grobunn for de gudløse. Det gir dem kraft, vi handler for dem og med dem. Derfor er de vår svøpe. Men vender vi helt om til den uavkortede, uforminske-

Hvorledes dette kunde skje i Spania.

Hvorledes forholdene i Spania har kunnet utvikle sig slik at de har ført til så forferdende revolusjonære tilstander som de i øieblikket rådende, er noe av en gåte, da landet for det meste har stått for bevisstheten som så strengt religiøst, konservativ og katolsk innstillet at man ikke kunde tenke sig at det skulde fremby en så gunstig jordbund for den sosialistiske og kommunistiske lære. Men hvis man vil studere det spanske folks karakter og den utvikling som landet har gjennomgått i de senere årtier, vil man allikevel finne mange trekk som letter forståelsen av det som foregår der nu.

Saken er at man må skjelve bestemt mellom forholdene i Nord-Spania på den ene side og Mellem- og Syd-Spania på den annen. I de store industridistrikter i Katalonia og ved grubefeltene i Galizia og Asturia finnes der en så tallrik arbeiderbefolkning at problemene der blir nøiaktig de samme som i andre europeiske land og ikke bærer noe som helst særlig spansk preg. Nettop industriegnene i Katalonia har jo vært arnestedet for den anarkistiske propaganda og virksomhet som derfra har forgrenet sig ut til andre land — og dette har foregått like siden Alphons XIII's mor førte regentskapet for sin sønn. Midt- og Sydspania er derimot hovedsakelig bebodd av bønder og landarbeidere hvis levevis i mangt og meget kan minne om de russiske arbeideres og som derfor blir et like så lett bytte som dem for bolsjevismens oppviglingsmetoder.

Forøvrig har det spanske folk det samme sterke orientalske innslag som det russiske — det er jo sannsynlig at Iberenes gamle folk innvandret fra Orienten selv om man ikke kan fastslå det med absolutt sikkerhet. Men vi finner ialfall orientalerens godmodighet og vennlighet igjen hos spanieren, hans verdige ro og avmålt tross et livlig temperament, hans utpregede stolthet og strenge overholdelse av formen i omgang og sprog, hans utstrakte gjestfrihet — kort sagt alle de egenskaper som ikke forekommer så fremtredende i noe annet europeisk folk, men treffes overalt i orienten. Men

dypt inne i enhver orientalsk race slumrer mørke drifter av tøilesløs villskap, utemmet fanatisme og fryktelig grusomhet — og vi ser hvorledes disse drifter slår ut i lys lue i disse folkeslags kamper ned gjennom historien og gir sig til kjenne også i den blodige kultus som deres gamle religioner har krevet. I Assyrias og Babylonias historie — hos perserne, inderne og alle de andre bærere av mennesketens eldste kultur møter vi stadig foreteelser som gjør oss målløse ved den grusomhet og hemningsløshet som preger dem. Og hvad nu spanierne angår, så tiltrekker de oss vel ved sine utallige gode egenskaper, idet nettop deres innslag av urgammel forfinet orientalsk kultur har gjort dem til et av de elskverdige folkeslag i Europa og utviklet deres omgangsformer og åndskultur til en sjelden høide og finhet, men også hos dem finner vi gjemt orientens fanatisme og når den slår ut i utøilethet, opphisset av ansvarsløse demagoger, da rystes hele samfundet i sin grunnvold — da gis der ikke mer disiplin, orden eller rettferdighet, men kun en rasende folkestrøm som nedbryter alle demninger og bortskyller og knuser århundregammel nedarvet kultur.

Men fordi dette trekk finnes i det spanske folk trenger det mer enn noe annet et fast holdepunkt og en støtte som kan bevare og beskytte det mot sin egen fanatisme — og i årtusener har den kristne lære og moral og den dermed forbunne aktelse for autoriteten avgitt et slikt feste. Nettop i det spanske folk slog kristendommen dype røtter, hvilke også fremgår av dets historie. Kampen mot maurerne som strakte sig over otte århundrer, var ikke så meget en politisk strid om makten på halvøen som den var en begeistret religionskamp mellom korset og halvmånen. Og gjennom disse strenge krigstider som innebar så meget storslått heltemot, senket den kristne lære sig dypt ned i sinnene og blev nasjonens ryggmarg — dens hjerte og blod. Så kom ved slutten av middelalderen en avkristningsperiode for de fleste europeiske land ved renessansens nokså hedenske livssyn og ved de mange religionskriger som nu førtes mot Kirken selv — men Habsburgerdynastiet søkte alltid av all makt å forhindre at disse oppløsende tendenser fikk innpass i landet, idet herskerne erkjente at hvis der blev rokket ved den spanske stats kristne grunnsyn vilde det her mer enn i andre land bety at folket blev berøvet sitt moralske holdepunkt. Derfor blev Spania også like op til våre dager spart for de blodige religionskriger — og i en periode på to hundre år hvor hele det øvrige Europa forblødde i rasende borgerkriger som la store landstrekninger øde og ubeboede, blomstret derfor Spania. Vel har det 18. og 19. århundres historieskivere søkt å stemple «inkvisisjonens tidsalder» som spesiell grusom og barbarisk — men de har derved syndet mot

de kristendom, blir vi igjen ett hjerte og en sjel i vår tro og Gudsdyrkelse, da skal Gud ta svøpen bort fra oss, og de gudløses makt skal bryte sammen i sig selv. — Derimot må vi svare: NEI, vi kan ikke stanse ødeleggelsen, om vi selv fremturer i vår egen frafall fra Gud, vedblir i vår troløshet, strider innbyrdes, efterligner de gudløse, fullbyrder deres gjerninger og viser at vi, tiltross for vår tro, dog ikke er bedre enn de. Vi kan ikke stanse ødeleggelsens bølge som skyller inn over oss med bare POLITIKK — men først og fremst ved vår alvorlige omvendelse. Det ene må gjøres, det andre må ikke undlates.

C. Riesterer.

den regel som gjelder for all objektiv historieskrivning: en tidsalder skal ikke bedømmes ut fra nutidens synspunkter, men etter sin egen tids oppfattelse. Den nøkterne og objektive historieleser vil alltid måtte feste sig ved at den tid som er blitt stemplet som mørk og barbarisk, er den samme som den hvori Spania oppdaget en ny verden, stod på sitt høidepunkt av makt og glans og fostret en kunst og kultur av ufor-glemmelig storhet. Tenk bare på navn som Velasques, Murillo og Cervantes. Historieskriveren Juderias har forøvrig nylig i sin bok «La legende negra» forsvart sitt fedreland mot alle de liberale historielø-gner og belagt sitt interessante verk med et stort historisk og statistisk materiale.

*

Men da Bourbonene kom til makten i det 18. århundre forandret forholdene sig, idet de såkalte oplysningsidéer fikk innpass, for det meste gjennom de høiere samfundslag — det kristne statsgrunnlag blev rystet og en forferdelig forvirring- og kamp-tid brøt ut som kostet det stolte land næsten hele dets stormaktsstilling. Ennu engang tok den tapre nasjon sig sammen og rystet det napoleonske åk av sig, idet den var det første folk i Europa som satte sig op mot den store korsikaner og stanset hans seiersgang.

Men etterpå dalte landet igjen og fikk sin ro, en-het og velferd stadig rokket av oprivende urolighe-ter og indre kamper, hvis høidepunkt synes å være nådd nu i disse dager. Med profetisk klarsyn forut-sa forøvrig den store spanske historieskriver og filo-sof Balmes i sine verker fra begynnelsen av forrige århundre de redselsfulle tilstander som før eller se-nere vilde komme på grunn av statens avkristning. Troskampene under Isabella II førte til de endeløse carlist-kamper — så fulgte hennes detronisering og den provisoriske regjering, episoden med kong Ama-deus av Savoie's regime, republikken 1873—74, Bourbonenes tilbakekomst med de kataloniske anar-kisters stadige og farlige virksomhet, revolusjons-forsøket i 1886, Primo de Riveras diktatur og den uheldsvangre revolusjon i 1931.

*

Valgene i 1933 bragte en sterk fremgang for høi-repartiene — særlig for C. E. D. A. (Confederacion Espanola de Derechas Autonomas) under Gil Rob-les ledelse. Gil Robles syntes å være fremtidens mann, men partiet led den samme skjebne som de fleste centrumspartier i stormfulle tider, da de mo-derate republikanere dannet en regjeringskoalisjon under Lerroux. Etter mange kriser kom skygge-ministériet Portela Valladares, som oppløste Cortes og utskrev nye valg, hvilket blev betegnet både av høiere og venstre som et forfatningsbrudd og før-te til statspresident Alcalá Zamoras fall. Etter lan-ge forhandlinger dannedes en koalisasjon for de nye valg mellom C. E. D. A. og alle høirepartiene, men den var ikke særlig hjertelig og hadde derfor ingen større bærekraft. Allikevel hersket en optimistisk stemning og alle trodde at de forente partier vilde gå ut av valgene med stor majoritet. Da inntraff

katastrofen av 16. februar 1936: valgene gav det forente venstre (republikanerne og kommunistene) et betraktelig flertall, hvorpå tøilene straks blev grepet av en folkefrontregjering under sterk på-trykk av de fra Moskva dirigerte marxister.

I løpet av det siste århundre har statsauto-ritetens anseelse imidlertid fått et betydelig knekk samtidig med at hele det spanske folk er stagnert i sin kulturelle utvikling. Det er igrunnen av et nøi-somt gemytt og er tilfreds når det bare har sitt sikre utkomne, hvilket selvfølgelig utøver sin inn-flytelse på den almene dannelse som delvis betraktes som overflødig. Den minimale trang til kunnskaper viser sig bl. a. i et meget stort antall analfabeter. Samtidig med at landmannens nøisomhet utnyttes av samvittighetsløse grunneiere gir dette faktum sta-dig nytt stoff til agitasjon og opvigling — og de samfunnsnedbrytende elementer har en lett opgave når de optrer med sikkerhet og forespeiler det uvitende og godtroende folk de kommende paradisi-ske tilstander. Intet under at det samme folk i hvis hjerte der gjemmer sig spiren til en farlig fa-natisme blir et takknemlig objekt for kommunistisk propaganda, likesom det er skjedd i Russland under lignende forhold. Propagandaen har helt fordreiet hodene på en stor del av arbeiderne og bøndene som nærer de mest fantastiske forestillinger om tilstan-dene i en kommunistisk stat — og at det ikke er de beste og verdifulleste elementer som sverger til de kommunistiske faner viser best forholdene av idag med sitt ville og tøilesløse avløp for alle slette in-stinkter som nu utøver en diktatorisk myndighet. Derfor oplever vi alle de redsler som der berettes om, og hvis det ennu hist og her lykkes å oprettholde en slags orden, skyldes det at man ennu har en liten elite av det utmerkede spanske gendarmerikorps. Civilgarden kjemper med eksemplarisk opofrelse og tapperhet mot alle urostifterne og har allerede fle-re ganger beskyttet Spania mot å bli oversvømmet av den røde bølge — og at kommunismen dog ikke stikker så dypt i størsteparten av det spanske folk viser den omstendighet at denne civilgarde er meget populær og kalles med navnet Benemerita: den vel-fortjente — samt er gjenstand for begeistret hyl-dest når den viser sig på parader eller utmarsj. At folkefrontregjeringen har søkt å oppløse dette elite-korps er forståelig og har vakt stor beklagelse hos alle gode spaniere — og etter noen måneders for-løp er der følgelig også inntrådt de kaotiske tilstan-de, som vi nu kjenner så altfor vel.

Calvo Sotelo var opmerksom på dette og slynget i sine blennende taler Cortes og regjeringen den ene advarsel i synet etter den annen. Kort etter blev han myrdet på en helt bestialsk måte, og i ham falt en fremragende statsmann — en av dem som var best egnet til gjenreisningsarbeidet, en lutret ka-rakter med et ubøielig mot og urokkelig tro mot sin overbevisning og først og fremst mot kristendom-mens prinsipper.

Sotelos død gav støtet til oprør mot regjeringen. Etter at folkefronten hadde grepet regjeringstøilene

blev faren for en kommunistisk omveltning stadig større. Men de elementer som holder på lov og rett — like fra de moderate republikanere til de overbeviste monarkister — aktet ikke å avvente denne begivenhet. Oprøret er derfor brutt løs og der kjempes med fanatisme og heltemot på denne fryktelige borgerkrigs to fronter. Ånden fra Napoleonskrigene og carlistkampene er atter levende. Mens den røde terror utilsløret løfter hodet i de byer som holdes av regjeringen har nasjonalistene og hæren innskrevet kampen mot alle bolsjevismens mørkemakter på sine faner.

Fremdeles raser borgerkrigen med uforminset heftighet, og der meldes stadig om nye grusomheter mot prester og ordensfolk. Men samtidig har den Hl. Faders tale til de spanske flyktninger vakt en betydelig oppmerksomhet overalt — også i ikke-katolske kretser. Den inntrengende appell til kamp mot vår tids største fare, kommunismen, har gitt gjenlyd i alle kulturland, mens den marxistiske presse selvfølgelig raser over denne åpne og utilslørete tale fra kristenhetens overhyrde. Talen er blitt opptatt i siste utgave av Acta Apostolica Sedis, hvilket understreker dens offisielle karakter som en kunnngjørelse fra den Hl. Stol.

St. Benedikts døtre til Danmark.

«Nordisk Ugeblad» bringer i sitt næst siste nummer meddelelse om at der til Tilbedelsesklosteret på Jagtveien, Kjøbenhavn, er ankommet tre benediktinernonner fra Chiemsee, som under pater Wolfgang Czernin, O. S. B.'s ledelse skal søke å knytte Tilbedelsessøstrenes nu over 20-årige kontemplative ordenssamfund til den kvinnelige gren av St. Benedikts orden. Inntil nu har søstrene på Jagtveien dannet et klosterfellesskap som ikke stod i nærmere forbindelse med lignende konventer andre steder. Men man skal nu se å komme bort fra denne isolasjon og ved også å lempe på søstrenes egen avsondrethet fra omverdenen muliggjøre en arbeidsinnsats utadtil. Den evige tilbedelse er derfor nu begrenset til noen timer om eftermiddagen og gitret i taleværelset er falt.

Klosteret på Jagtveien er stiftet av sin nuværende priorinne, moder Birgitte som før hun tok dette skritt het enkebaronesse von Wackern og var datter av den forhenværende østerrikske minister i Kjøbenhavn, grev von Hartig. Moderhuset er i Rom. Ordenen er opprettet i 1807 av Catherina Sordini, men de enkelte klostre som tilhører den er alle autonome. 1914 innviedes det store klosterkompleks på Jagtveien av biskop van Euch og omfatter foruten kirkebygning og klosterfløien en bolig for presten og et deilig haveanlegg med bl. a. overdekkede ganger, så søstrene selv i regnvær kan komme i fri luft — de er forøvrig under strengeste klausur.

Samtidig med moder Birgitte drog 7 andre søstre inn i klostret og alt tegnet fredelig og godt til de østerrikske penger mistet sin verdi hvorved hele den økonomiske basis styrtet sammen. Søstrene led til tider likefrem nød — inntil man realiserte en del av det store areal som blev utlagt til et moderne boligkompleks, St. Michaelsgården, som imidlertid på ingen måte trykker hverken selve klostret eller kirken.

Som det ligger i navnet: den evige tilbedelsesorden, er søstrenes liv, særlig helliget tilbedelsen av Frelseren i Alterets hellige Sakrament, som derfor også er utstillet i kirken fra messen om morgenen til aftenandakten kl. 6 og der bedes stadig av søstre i den tid. Det var opprinnelig meningen at denne tilbedelse skulde skje dag og natt uavbrutt, men man har ennå ikke hatt nok søstre til dette. For å kunde samle sitt sinn, opphører søstrene med alt arbeid en time før tilbedelsen og beskjeftiger sig da kun med håndarbeid eller annen stille gjerning. Kortjeningen består i at søstrene samlet resiterer det store breviar på de rette tider. Dessuten har hver søster sitt bestemte arbeid — en forestår paramentsømmen, en er kjøkkensøster, en renholdet o. s. v. Dessuten undervises de i latin, liturgi m. v.

Sin gjerning for menneskeheten gjør de gjennom forbønn — en dag bes for paven, en annen dag for de arbeidsløse o. s. v. Ånden fra denne brennende kjærlige bønn for andre hviler over det skjønne kirkerum på Jagtveien, hvor monstransen lyser høit oppe på den så altfor tidlig avdøde danske kunstner Christen Skikkilds vidunderlige altervegg, hvis 38 relieffer danner som trappetrin på en betraktningens vei op mot det allerhelligste Sakrament. Der hviler en enestående fred over hele dette kirkeinteriør — for en tilreisende står dette Gudshus meislet inn i erindringen som en opplevelse, fylt med ren og dyp glede. Derfor ønskes også oppe fra Norge de nye beboere av Jagtveiens kloster et velsignelsesrikt virke — for sig selv og for sine omgivelser og derfra ut for den katolske Kirke i Nordens store hellige fellessak.

De unge kristne arbeideres stevne i Lille.

Jocistene — jeunes ouvriers chrétiens — unge kristne arbeideres sammenslutning — avholdt sist i september et stort stevne i Lille hvortil hadde innfunnet sig arbeiderforeninger fra nær og fjern. I alt regner man at møtene har vært besøkt av ca. 25000 deltagere. Fra alle kanter kom de dragende under sine bannere og det har vært interessant å få konstatert hvor lite det nyttet kommunistiske opviglere å få den unge ungdom i tale. Men hele bevegelsen er også nu meget fast organisert i to avdelinger for unge arbeidsmenn og arbeidskvinner med 200 grupper og over 40 centralkontorer.

Hele sin kraft setter disse unge inn på å komme

sine egne avkristnede arbeidsfeller til hjelp ved å vise dem hvor meget lykkeligere og gladere tilværelsen blir om den leves under Kirkens veiledning og inspirasjon. Idet de med full kraft er med i bestrebelsene på å høine og bedre arbeidernes sociale levevilkår — helt etter de pavelige sociale rundskrivelsers direktiver — glemmer de ikke det ene fornødne: menneskets virkelige livsmål. Dette kom så tydelig frem under det store stevne i Lille — også disse arbeidere gikk i demonstrasjonstog gjennom byens gater og også de bar plakater med sine krav: «menneskeverdige lønn for familiefedrene», «mødrenes tilbakevenden til hjemmene», «gode utdanningsmuligheter for ungdommen», «sunde utviklingsbetingelser for barna», «vi krever rettferdighet», «vi vil fred» — men samtidig tonet det ut fra rekkene:

Kamerater, hvem er vi?

Unge, kristne arbeidere!

Kamerater, hvad er vårt feltrop?

Modige, rene, glade, erobrende!

Kamerater, hvor går vi?

Ut med lykken til alle lønnsarbeidere!

*

Stevnet omfattet alle jocister i det nordige Frankrike og var omhyggelig planlagt under ledelse av biskopen av Lille, kardinal Lienart, der også celebrerte messen som selvfølgelig måtte holdes som fri-luftsgudstjeneste, da den blev bivånet av over 20000 mennesker. Etter oplesningen av evangeliet, talte kardinalen til disse unge som man vet står hans hjerte særlig nær. I gripende ord uttalte han sin sorg over at så mange av de tilstedeværendes arbeidsfeller har latt sig berøve himmelens lys og derved hadde fått sin tilværelse enn mer forbitret. Det er en forbrytelse å frata menneskeheten troen og det er de kristne arbeideres store oppgave å hjelpe sine kamerater til å finne den igjen — å være apostler i sitt miljø. Jocistene skal lære verden den sanne broderkjærighet ved selv å følge kristendommens bud og «avvebne sinnene». Man har søkt å fremstille dette som en svakhet, men det representerer tvertom den høieste grad av mot.

Demonstrasjonstoget gikk også gjennom arbeiderkvartalene i Lille hvor det blev hilst med forbause, ironiske smil og hånende tilrop. Men etterhvert forvandledes tilskuernes holdning. De mange inskripsjoner på plakaten som blev båret i toget, viste jo at også disse unge hadde blikket åpent for den sociale urettferdighet, men det var med andre hjelpemidler enn den knyttede neve løftet til slag at man ønsket rettferdighet gjennomført. Den stadige henvisning til de sociale rundskrivelser som klart hevder at samfundets nuværende elendighet har sin grunn i at kristendommens prinsipper fremholdt av Kirken ikke mer blir etterlevet, undlot heller ikke å gjøre sin virkning.

Ved det store avsluttende møte talte en rekke av førende personligheter om de forskjellige oppgaver den kristne arbeiderungdom nu skal løse. Over 30000 mennesker overvar dette møte som nådde sitt klimaks da hele forsamlingen begeistret sluttet sig til

„For Gud!“

Nederlandene aktiverer sine katolske krefter.

Det nederlandske episkopat har utsendt en hyrdeskrivelse som den første søndag i oktober blev oplest fra alle prekestoler. I denne hyrdeskrivelse blev det meddelt alle de troende at noen katolske menn «har forenet sig for å samle alle de krefter vårt blomstrende katolske liv er så rikt på, så Gud kan bli æret i det offentlige som private liv og kampen mot alle former av gudløshet bli bedre organisert».

Ledende menn innenfor de religiøse og kulturelle, politiske og økonomiske livsfelter har sluttet sig sammen og dannet en komite for katolsk aksjon som de har kalt «For Gud!» Denne komite teller bl. a.: prof. dr. Aaberse, prof. dr. Titus Brandsma, O. Carm, prof. dr. Kors, O. P., abbed Porquin, O. P., fhv. minister dr. Marchant, vicomte van Nispen tot Sevenaer, mgr. dr. H. Poels, prof. dr. Steger og baron de Vijnbergen.

Komiteens mål og oppgave er å samle alle i menighetsarbeidet og foreninger virksomme krefter til et fellesarbeid for Guds rike og til kamp mot gudløsheten og ny-hedenskapet. Med samtykke fra det nederlandske episkopat og fra biskopen av Haarlem har komiteen opprettet et sentralkontor i prestesemina-ret Hageveld. Sekretariatets adresse er: dr. A. Diepenbrock, postbox 2, Heemstede — Holland. Ennvidere henviser hyrdebrevet til den virksomhet som nu i ni måneder er blitt utfoldet av den såkalte «Komite for katolske flyktninger» — idet der spørres i det: «Har dere ikke kristenplikt til å bistå eders brødre og søstre som nu lever i den dypeste nød fordi de for sin tros skyld er blitt jaget fra hus og grunn og berøvet alt og nu må flakke om som ville dyr?»

Fernand Bouxoms ildnende ord: «Den nye ungdom vil bygge en ny verden, uten hat og med respekt for en arbeiders verdighet og evige bestemmelse — en fredens verden som er befridd for pengenes eneveldige åk — —».

„BARNET“

på Det nye Teater.

Det nye Teater, Oslo, har hatt moralsk mot til å stille sin scene til disposisjon for en forfatter som mener at hans talent er et *betrodd* pund og skal brukes bevisst: ha et verdifullt mål og ikke kastes bort på uvesentlige eller likegyldige emner — for ikke å si på det som verre er! Forfatteren er i dette tilfelle den danske Leck Fisher, som ved påsketid satte en diskusjonsbølge igang over hele Danmark med sin «kyniske» komedie «Barnet» — det samme stykke som nu Det nye Teater har satt op. Som tittelen angir er det et av tidens mest brennende problemer han har stillet frem i det skarpe rømpølys, hvorved det fortøner sig meget klarere for hver enkelt tilskuer og tvinger ham eller henne meget mer til å ta et *personlig* standpunkt til det enn det kan skje ved bare å lese det.

Leck Fisher har kalt sitt stykke en «kynisk» komedie, men betegnelsen er ikke ment å skulde dekke hans innstilling men den livsanskuelse som finner sitt uttrykk hos de fleste av personene i det og som desverre vel må sies i det store og hele tatt å være nutidsmenneskers syn på barneproblemet — et livssyn som i det miljø som handlingen beveger sig i er kynisk hvor meget det så enn kamuflerer sig som ansvarsfølelse: «Vi vil ikke ha flere barn enn vi kan hjelpe frem». Det kyniske ligger nettop i det selve ordet betyr: rå i motsetning til det bearbejdede, utviklede, kultiverede. Imidlertid er nu alt stillet slik på hodet at det er lykkens tilværelsens nedbrytende og livsfornektende makt å få innbilt menneskene at barnebegrensning i alle sine former og på alle sine trin er en frukt av *kulturens* fremskritt, en høinelse av den menneskelige verdighet, fordi vi derved selv blir herrer over liv og død. Mens sannheten er at hele denne innstilling er nøiaktig den samme som de primitive folkeslags holdning overfor sitt ubekvemme avkom: det ryddes ut av verden som den naturligste sak.

Leck Fisher tar kun en side av spørsmålet op til behandling, men en meget vesentlig: hvorledes unge moderne mennesker av idag, dannede og levende i relativt gode kår hvis de evner å sette tæring efter næring, stiller sig til barnets komme, såvel innenfor som utenfor ekteskapet. Det skal straks være sagt at ansvarsfølelsen ut fra et *religiøst* synspunkt lar han ligge, for såvidt han ikke har ikledd den kjød og blod i noen av personene — men nettop derved har han opnådd at den gir hele stykket det relieff der trengs for at hulheten, tomheten, tilfældigheten og tankeløsheten hos alle skikkelsene kan tre så meget mer forferdende klart frem. Hvad lever disse mennesker for som vi alle kjenner fra dagliglivet? I øieblikket og for øieblikket — selv barnet er i deres øine i beste tilfelle kun et utmerket tidsfordriv, en morsom leke og et takknemlig objekt for det sublimerede tyranni som et åndløst «barnestell» efter de moderne regler representerer.

Menneskene av idag vil ikke ha barn, og de en-

der med ikke å kunne få det — hevnen følger hæk i hæl med forbrytelsen mot det spirende liv.

Leck Fisher gjør sig til advokat for livets sak — direkte og indirekte — og procederer mot tidens kynisme, mot dens egenkjærlighet og materialistiske krav til en «behagelig» tilværelse i det ytre selv om det skal skje på bekostning av de ideelle verdier. Og der er grunn til å være teatret takknemlig som gav et stykke av denne art plass på sitt repetoire. La det til slutt for fullstendighets skyld bli nevnt at spillét er fortreffelig over hele linjen — inntrengende og forferdende realistisk.

Spørsmål og svar.

(Under denne rubrikk vil en av våre medarbeidere, sogneprest Kjelstrup i Kr.sand, svare på spørsmål som kan påregne almen interesse).

Seksualundervisning som skolefag.

Spørsmål:

I betraktning av at den katolske Kirke sitter inne med et veldig fond av erfaring på alle åndslivets områder, fordi den både er det eldste og det største trossamfund på jorden, vilde det være av stor interesse å få svar på hvordan dens ledende menn stiller sig til det nu så aktuelle spørsmål om «forplantningslære» som obligatorisk skolefag. Tilhengerne av denne undervisning er jo svært pågående, og mange lar sig imponere av skriket, men det er jo ikke alltid så at den har rett som skråler høiest.

Skolemann.

Svar:

Den katolske Kirkes ledende menn på pedagogikens område tar bestemt avstand fra seksualundervisningen som skolefag og er i regelen av den opfatning at denne belæring vil virke tvert imot sin hensikt. Hensikten er jo å skape en større ansvarsbevissthet. Men dette problem er, efter katolsk-kristelig opfatning, snarere et moralsk kraftspørsmål enn et kunnskapsspørsmål. Hvad der kreves er derfor en sund helhetsopdragelse, en alvorlig karakterdannelse, som i sig selv er et vern mot alt uordnet driftsliv.

Det påståes gjerne av forkjemperne for den tvungne kjønnsundervisning at «barnet alltid først og fremst har lyst til å vite det som er sant». En fremtredende norsk pedagog, lektor Harald Amundsen, svarer treffende på denne påstand: «Er ikke dette å overvurdere barnet som intellektuelt vesen? Et barn kan jo nyde et eventyr uten først og fremst å spørre om dets sannhet. Fantasien er en meget viktig og meget omtålig faktor i barnets sjel liv. Når barnet ikke skal få lov til å se to sommerfugler flagre sammen uten at det skal tvinges til å opfatte det som innledningen til en parringsakt, er da ikke dette å belaste barnets fantasi i en så monoman retning at dets umiddelbare glede ved naturen forspilles?»

I dette som i så mange andre pedagogiske spørsmål inn tar den navngjetne schweiziske pedagog professor Fr. W. Förster, nøiaktig samme standpunkt som våre egne katolske pedagoger. Han beklager «den høist farlige dilettantisme som i de siste år har bemektiget sig dette spørsmål og som med suveren selvsikkerhet setter sig ut over århundrers erfaring, som om den seksualpedagogiske opgave først er opdaget i dette århundre».

326

Det er karakteristisk at hele opplysningsbevegelsen oprinnelig er utgått fra amerikanske kvinnelige læger, om hvilke den før nevnte norske pedagog, lektor H. Amundsen, med rette sier at de «er meget velmenende, men ensidig intellektuelt anlagte damer som ikke har noen anelse om de færer som deres ensidige forslag måtte føre med sig for det store flertall av anderledes organiserte sjeler».

La mig ennå få citere et par forfattere, hvis navn har klang i pedagogiske kretser. Den kjente tyske nervelæge, dr. Stekel skriver i sitt verk «Nervøse Angstzustände»: «Jeg er en avgjort motstander av det opplysningssystem som det nu gjøres propaganda for. Jeg ser i det en åndelig epidemi, en slags sjeelig ekshibisjonisme — altså en sykkelig trang til selvblottelse hos dens talsmenn. Masseoplysningen i skolen, således som den foreslås, er en uhyrlig tanke, hvis utførelse sikkert vil skape mangfoldige seksuelle drømmer. Den naturvidenskapelige metode forekommer mig heller ikke å kunne gjennomføres. Vi må ikke glemme at roten til all vitebegjærighet er å søke i den seksuelle nysgjerrighet, og at en altfor tidlig opplysning vilde være til stor kulturell skade for menneskehetens utvikling».

Når det fremheves at vår tids barn stiller andre og større krav til sine oppdragere enn barna gjorde for en 20—30 år siden, så er dette utvilsomt sant. Vår tid er nemlig blitt overseksualisert. Litteraturen har bidratt til det ved å skape en seksuell amosfære som gjør tiden vanskeligere for ungdommen enn før. Men her nytter det ikke bare å tale til den opvoksende slekt i overgangsårene eller allerede i barneårene å trekke forhenget tilside for de seksuelle problemer som ungdomsårene vil bringe. Den beste pedagogi på det seksuelle område, som allerede av naturen gjør sig påtrengende nok gjeldende i bevisstheten, er avledning.

Derfor sier også den ovenfor citerte pedagog Førster: «Å rette oppmerksomheten på det seksuelle, det er å betro den sanselige bevegelse til fantasien, og derigjennom å gi driftene en øket makt over sjel livet. Det er den nysgjerrige sanselighet som meget mer enn forstanden vil lytte til en sådan undervisning. Særlig kan fantasifulle barn på det alvorligste skades både sjeelig og fysisk. Den der som jeg har hatt anledning til å få et innblikk i de næsten utrolige misgrep eller taktløsheter som denne opplysningsmani kan føre til, vil forskrekkes for all den skade som må forvoldes den generasjon som rammes av den».

Tanken om forplantningslære som skolefag er forøvrig sikkert en motebølge i likhet med psykoanalysen som nu tydeligvis er i sin dalen. Forhåpentlig vil almenhetens sunde instinkt reagere mot tanken med dens ensidige kretsen om «dyret i mennesket». Skolen må danne en motvekt mot tjens egoisme og materialisme, og i stedet for det intellektuelle tyranni som den nu altfor ofte utøver, må den rette livsanskuelsen mot høiere idealer, så livet fylles med nytt innhold. Tidens store nød er nemlig å søke i mangelen på religiøse verdier. Her kan kristendommen alene hjelpe, især den fullstendige kristendom, katolisismen, med dens strålende klare troslære og dens rike nådemidler.

K. K.

De norske helgener.

Spørsmål:

Var det foruten St. Olav, St. Halvard og Sta Sunniva andre særlige norske helgener, og var de alle anerkjente av Pavestolen i Roma?

O. B.

Svar:

Det beste kildeskrift som her kommer i betraktning er

uten tvil «Nidaros Messebok» (Missale Nidrosiense) som erkebiskop Erik Valkendorf lot trykke i 1519 og som var foreskrevet til bruk i alle norske kirker. Av denne bok eksisterer der ennå — ifølge overbibliotekar W. Munthe — 16 eksemplarer som undgikk refomasjonens tiden ødeleggelser, men derav er bare to komplette. Universitetsbiblioteket i Oslo eier således tre defekte og et sammenlappet eksemplar, mens Videnskapsselskapet i Trondheim og Det kgl. Bibliotek i København hver har ett intakt eksemplar. Av denne høist interessante bok fremgår det at følgende særlige norske helgener blev feiret i hele Norges veldet — d. v. s. i alle bispedømmer som var underlagt erkebispestolen i Nidaros: St. Magnus av Orknøene (16. april), St. Hallvard (15. mai). Sta Sunniva (Seljumanmesse 8. juli), St. Olav (både dødsdagen 28. juli og gravlegningsdagen 3. august) og St. Torlak av Skalholt (22. desember). Hver av disse helgendager har sin særskilte messe i Messeboken, hvad der viser at de hadde pavelig anerkjennelse.

Man har ennå to norske helgener, nemlig St. Torfinn, biskop av Hamar (død 1283, minnedag 8. januar), og St. Eystein, erkebiskop av Nidaros († 1188, minned. 26. jan.). Den førstnevnte som døde i cistercienserklosteret Thosan ved Bruges i Belgia på veien hjem fra en Roma-ferd, æredes som «den salige Torfinn» i cistercienserordenen og i Flandern helt ned til vår tid. At han ikke nevnes i Nidaros Messebok viser at hans kultus ikke var nådd op til Norge. St. Eystein var helgenkåret av en norsk synode i 1229, men helgenkåringen var ikke stadfestet av den hellige Stol. Hans kultus var derfor av helt lokal natur.

K. K.

Herhjemme.

Sogneprest mgr. Irgens kom tilbake fra Rom den 7. ds.

Oslo. St. Franciskusdagen blev festligholdt med Levittmesse i St. Hallvards kirke, hvor sognepresten P. Notenboom feiret messen med P. Boers og pastor Ugen som diakon og subdiakon. P. Boers holdt festprekenen, som var en kraftig maning til vår tids mennesker om å følge efter den smålatne Franciskus, lære av ham å snu ryggen til verdens dårskap, bli barn som han med den lattermilde glede over alt vakkert Gud har gitt oss, og med viljen til å ta op alt kjærlighetsarbeid så uselvisk som den hellige Frans. — Om kvelden var det festandakt i forbindelse med rosenkransbonnen, og domikanerpater Vaneufville gav velsignelsen efter den vakre gamle skikk som er symbolet på samarbeid og brorskap mellom Franciskus og Dominikus-sønnene. Til denne festandakt var det kommet prester langveisfra, som vilde feire kvelden sammen med sine brødre i Urtegaten. En la med særlig glede merke til den alderstapre pastor Riesterer fra Sylling og pastor Rottier fra Drammen.

A. T.

— og derute

Estland. I august måned feiret man med store festligheter 500 årsdagen for innvielsen av Birgiterklosteret i Piritata — Mariendal, som det blev kalt. Det var en av Vadsteklostrets eldste datterannlegg. I de senere år er der under ledelse og i intimt samarbeid med de estniske myndigheter drevet et systematisk utgravnings- og konserveringsarbeid i Piritaklostrets ruiner, likesom man i anledning jubileet har utgitt et festskrift med mange vakre illustrasjoner. Men ennå er langtfra hele det store statelige kloster utgravet og arbeidet skal derfor pågå fremover efter de samme linjer.

Redaktor: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri, Oslo.